

metode, vil man forstaa, at det forholdsvis snart lykkedes det høje Folketing at blive færdigt med Behandlingen af Lovforslaget, og det blev oversendt til det høje Landsting. Ogsaa her i Landstinget fik Lovforslaget en rent saglig Behandling, idet det ærede 1ste kongevalgte Medlem (Goos), da Sagen var blevet henvist til Udvalg, blev valgt til Ordfører og ledede Udvalgets Forhandlinger. Det kom saa vidt, at den 26. Maj 1914 afgav Udvalget en Betænkning og stillede deri en Række Ændringsforslag, men de var af den Beskaffenhed, at der var sikret Enighed, om dem med et Flertal i Folketinget.

Det saa, altsaa den Gang for to Aar siden ud til, at Reformen kunde være blevet gennemført. Der var imidlertid det særlige Forhold, at det ærede 1ste kongevalgte Medlem var blevet valgt til Ordfører for Udvalget uden alle sine egne Partifællers Stemmer, og i Afgivelsen af Betænkningen deltog 6 af Højres Medlemmer ikke. Under de Forhold var det at forudse, at der kunde opstaa en ret heftig Strid ved anden og tredje Behandling af Lovforslaget i dette høje Ting, og da der samtidig ved Omstændighedernes Magt opstod en heftig politisk Konflikt — jeg vil blot minde om den demonstrative Maade, hvorpaa det høje Ting standsede Behandlingen af Grundloven og Valgloven —, turde jeg ikke længere haabe eller vente, at det ærede 1ste kongevalgte Medlem vilde have Indflydelse nok til at faa den væsentligste Del af sit Parti til at følge sig ved en endelig Afgørelse af Lovforslaget, og om Venstres Holdning, naar det kom til det afgørende Skridt, vidste jeg, den Gang heller ikke noget. Det gav Anledning til, at Ministeriet ikke vilde stille Sagen paa Spidsen, men foranledigede, at den ikke kom frem til anden Behandling, og det var vistnok ogsaa godt, at der den Gang ikke blev samlet et Flertal i dette høje Ting mod en Gennemførelse af en Retsplejelov i den Skikkelse, hvori den nu foreligger. Det Arbejde, som er blevet gjort i det høje Landstings Udvalg, og Resultaterne ved Ændringsforslagene i Betænkningen af 26. Maj 1914 blev paa ingen Maade betydningsløse, thi da Ministeriet i denne Samling paa ny fremsatte Retsplejelovforslaget med de dertil hørende Supplementslovsforslag, havde Ministeriet taget Hensyn til de Ændringsforslag, som var stillede af det høje Landsting i 1914, hvis saglige Rigtighed man maatte erkende. Der var saa tilbage af Uenighedspunkter ikke andet end Udpegelsen af Nævningernes Grundliste. Der blev igen arbejdet med

Energi paa Lovforslaget i Folketinget, og det endte med, at der ogsaa paa dette sidste Stridspunkt tilvejebragtes Enighed, idet man vendte tilbage til den Affattelse, Loven af 1909 havde paa dette Punkt, idet der dog indførtes en enkelt Rettelse, som jeg sætter nogen principiel Pris paa, nemlig den, at Landsdommeren traadte i Amtmandens Sted. Endelig blev der Enighed om Udpegelse af Grundlisten for Nævninger.

Lovforslaget sendtes derefter til det høje Landsting, og det foreligger nu her til sidste Behandling. Jeg tror ikke, at der for mig er nogen Grund til nu at komme vidtløftigt ind paa dette Lovforslags Indhold, men jeg finder dog, at det er min Pligt i største Korthed at gøre Rede for det, der forekommer mig at være Hovedpunkterne ved denne Reform, som nu forhaabentlig vil blive endelig vedtaget. Det, som jeg først og fremmest lægger Vægt paa, er, at Anklageprincippet er indført i den kriminelle Retspleje, den kriminelle Proces faar nu en fuldkommen forandret Skikkelse. Anklagen varetages af Justitsministeriet gennem Rigsanklageren, Overanklageren og Politiet. Det er Politiet, der leder Efterforskningen. Sagen kommer derefter for Retten til Forundersøgelse, og under denne optræder Anklageren fra den ene Side som førende Beskyldningerne frem imod den sigtede, men sigtede er nu en Part med alle en Parts Rettigheder og faar Adgang til i fuld Offentlighed at forsvare sig og ikke alene til selv at forsvare sig, men til at kræve sagkyndig Bistand til at føre sit Forsvar. Det bliver altsaa ikke et Retsobjekt, der ganske værgeløst er lagt i en Dommers eller Retsbetjents Haand, men det er en Borger, som er Part i en Sag, og som kan føre sit Forsvar paa bedste Maade. Saaledes bliver efter dette den kriminelle Retspleje. Først naar saa Tiltale er rejst, gaar Sagen endelig til den Dommer, der skal dømme i Sagen, og hvis det er Misgerningssager eller Sager, der rejses af politiske Overtrædelser, deltager Nævninger i Paadømmelsen. Men det medfører som Konsekvens, at Retsplejen er adskilt fra Forvaltningen. Det er i det foreliggende Lovforslag udført paa den Maade, at Landet er inddelt i 88 By- og Herredskredse og 65 Politiretskredse. Medens der nu kun er 130 Jurisdiktioner, bliver der paa den Maade 13 flere, i alt 143. Der bliver lidt flere Embedsmænd, idet der paa Frederiksberg bliver tre Dommere, og i de Kredse, der har over 40,000 Indbyggere, vil der blive ansat en særlig